

Legenda

Bebouwing

Verharding

Weiland

Gazon

Bloemrijk grasland

Berm

Sloop

Bosplantsoen

Bestaande bomen

Te planten bomen

1. 2 st. Hippocastanaceae aesculus (witte paardenkastanje), maat 14-16 3xv

2. 1 st. Tilia europaea 'Pallida' (koningslinde), maat 14-16 3xv

3. 5-6 st. Salix alba (knotwilg of schietwilg), maat 14-16 3xv

Te planten hoogstamfruitbomen (soorten nader te bepalen), 8 st.

Beukenhaag, lengte 31m, 5 st./m

155 st. Fagus sylvatica, 3-jarig, maat 100-125

Beukenhaag (zigzag-rij), lengte 88m, 8 st./m

704 st. Fagus sylvatica, 3-jarig, maat 100-125

Ligusterhaag bestaand, lengte 62m

Ligustrum Liga

Beukenhaag, lengte 45m, 5st./m

225 st. Fagus sylvatica (Atropunicea), 3-jarig, maat 100-125

Meidoornhaag, lengte 200m, 4st./m

800 st. Cateagus monogyna, 3-jarig, maat 100-125

Heesters, lengte 10m

10 st. Hydrangea macrophylla (nikko blue), maat 60-80

(A) Bosplantsoen, opp. 175m²

5 st. Prunus padus (gewone vogelkers), 2-jarig, maat 80-120

15 st. Rhamnus frangula (vuilboom), 2-jarig, maat 60-100

15 st. Viburnum opulus (gelderse roos), 3-jarig, maat 60-100

5 st. Corylus avellana (hazelaar), 3-jarig, maat 60-100

15 st. Cateagus monogyna (eenstijlige meidoorn), 3-jarig, maat 60-100

(B) Bosplantsoen, opp. 45m²

25 st. Viburnum opulus (gelderse roos), 3-jarig, maat 60-100

(C) Bosplantsoen (vogelbosje), opp. 20m²

5 st. Corylus avellana (hazelaar), 3-jarig, maat 60-100

Schaal 1:1000	Gewijzigd	C 06-11-2013	F 02-02-2014
Getek.: Gerben Meussen	A 03-09-2013	D 19-11-2013	G
Datum: 21-08-2013	B 21-10-2013	E 24-11-2013	H
Erfplan voor Doesburgseweg 34 te Wehl Landschappelijke inpassing			
GMA ONTWERP <small>KROONDIJK 1 7121KJ AALTEN MOB. (06) 380 401 52 GMADNTWERP@GMAIL.COM</small>	Opdrachtgever:	Formaat:	Blad:
	C.B.M. Diesveld Blokhuislaan 198 7006 EZ Doetinchem tel. (0314) 33 54 56 mob. (06) 304 262 83 e-mail c.b.m.diesveld@planet.nl	A3	
		TEK./ART.NO:	

Bouwhistorische verkenning boerderij De Hoef

gemeente	: Doetinchem
postcode + plaats	: 7031 JG Wehl
straat + huisnr.	: Doesburgseweg 34
naam object	: De Hoef
oorspr. functie	: boerderij
huidige functie	: leegstaand
bouwjaar	: eerste kwart 19 ^{de} eeuw
architect	: n.v.t.
bouwstijl/type	: traditioneel/ ambachtelijke streekeigen bouwstijl
naam beschrijver	: W. Weijkamp MA
datum foto's	: 29 juli 2013
datum beschrijving	: 1 augustus 2013/ aangepast 5 augustus 2013
bronnen	: - Inventarisatieformulier Bureau Helldingen, Vianen 2010, volgnr. 124. - Informatie van de eigenaar.

Voorgevel en linker zijgevel van de boerderij.

Inleiding

Op verzoek van het bureau Van Westreenen is een beknopt bouwhistorisch onderzoek ingesteld naar de voormalige boerderij 'De Hoef' gelegen aan de Doesburgseweg 34 in Wehl. In 2010 is het object aangemerkt als beeldbepalend. Zie hiervoor het inventarisatieformulier van bureau Helsdingen te Vianen. Aangezien het een inventarisatie vanaf de openbare weg is geweest, zijn met name zij- en voorgevels en het interieur niet goed zichtbaar en te bekijken geweest. In verband met de plannen van de eigenaar tot het realiseren van een woning in de voormalige boerderij en de voorgenomen bestemmingsplanwijziging is het van belang om nader inzicht te krijgen in de ontstaansgeschiedenis en de aanwezige bouwhistorische waarden. Allereerst zal een korte omschrijving worden gegeven van het exterieur en interieur van de boerderij. Vervolgens zal nader worden ingezoomd op de bouwhistorie van de boerderij en het erf. Dit rapport zal afgesloten worden met een waardering en een conclusie met aanbevelingen.

Historie en ligging

Waarschijnlijk is de boerderij aan het einde van de 18de of het begin van de 19de eeuw gebouwd. De boerderij is terug te vinden op de kadastrale minuut uit 1832. Het object maakt op dit minuutplan, samen met een naastgelegen krukhuisboerderij, deel uit van één erf genaamd De Hoef. Ook de krukhuisboerderij is nog altijd aanwezig. De boerderij is in 1832 eigendom van P.J. de Bellefroid. De Bellefroid (1762-1839) is kapitein infanterie, schout, maire en burgemeester van Wehl en 's-Heerenberg. Tevens is hij lid van het ridderschap van Gelderland en in 1829 verheven in de adelstand. In 1851 wordt de boerderij aangekocht door de weduwe Diesveld, familie van de huidige eigenaresse. In het laatste kwart van de 19de eeuw heeft de boerderij enige tijd gefunctioneerd als schuur. Mogelijk vormt het bouwspoor in de voorgevel hiervan nog een overblijfsel. In de voorgevel zijn de contouren van een grote deeldeuropening zichtbaar. Hierop zal nader ingegaan worden onder het kopje bouwhistorische bevindingen. De boerderij is bewoond tot 1990. In dat jaar is een nieuw woonhuis gebouwd en sindsdien staat de boerderij leeg.

Boerderij De Hoef bevindt zich ten noordwesten van de kern van Wehl en heeft een markante ligging op een terp, op enige afstand van de doorgaande weg. De Doesburgseweg wordt in dit gedeelte gekenmerkt door losse agrarische complexen solitair aan de weg gelegen. Het woongedeelte is noordelijk gericht en het bedrijfsgedeelte is in richting van de Doesburgseweg gekeerd. De woning uit 1990 bevindt zich tussen de Doesburgseweg en de voormalige boerderij. Links van de boerderij bevindt zich de krukhuisboerderij. Het erf is tegenwoordig in tweeën gesplitst waarbij rondom de krukhuisboerderij een afzonderlijk erf is ontstaan. Het gedeelde erf is vanaf de Doesburgseweg te bereiken via een half verhard pad.

Korte omschrijving boerderij

Plattegrond en opbouw

De boerderij heeft een driebeukige opzet, is van het hallehuistype en gebouwd op een rechthoekige plattegrond. Ter plaatse van het voorhuis springt de gevel naar binnen, waardoor hier een smaller grondplan is ontstaan. Het object is voorzien van een zadeldak met afgewolfde nokbeëindigingen. Het bovenste deel van het dak heeft een rietdekking, op het onderste deel bevinden zich gesmoorde en rode oud holle pannen. Op enkele historische foto's is zichtbaar dat het dak oorspronkelijk volledig voorzien was van gesmoorde oud holle pannen. In verband met de slechte staat van het riet zijn over het bovenste deel van het dak golfplaten aangebracht. Op het linker dakvlak staat een gemetselde schoorsteen. De gevels zijn opgetrokken in verschillende soorten baksteen en grotendeels gemetseld in kruisverband. Het metselwerk is voorzien van een platvolle voeg. De boerderij heeft een omlopende grijs gepleisterde plint.

Gevels

De voorgevel heeft een symmetrische indeling met centraal een deuropening voorzien van een tweeruits bovenlicht. Aan weerszijden hiervan is in de gevel een vensteropening aangebracht voorzien van een niet oorspronkelijke invulling en twee groen geschilderde houten luiken. De gevelopeningen ter plaatse van de begane grond worden aan de bovenzijde afgesloten met een anderhalfsteens strek. Op verdiepingsniveau is de gevel voorzien van twee gevelopeningen met houten kozijnen en een zesruits raam. De in de stijl aangebrachte duimen vormen een verwijzing naar de inmiddels verdwenen luiken. Vier eenvoudige smeedijzeren muurankers geven de hoogte van de verdiepingsvloer aan. Aan de linkerkant van de voorgevel zijn vlechtingen aangebracht. Ter hoogte van het voorhuis bevinden zich in de linker zijgevel twee vensteropeningen. De linker gevelopening is verbreed en voorzien van een gekoppeld venster. Beide openingen hebben een niet oorspronkelijke invulling. Op de overgang tussen het voor- en achterhuis is het dak en de zijgevel gedeeltelijk opgehoogd. In dit geveldeel is een getoogde deuropening aangebracht, evenals twee vensteropeningen. Links van het opgehoogde deel wordt de gevel onderbroken door een deuropening voorzien van een houten deur. Ter plaatse van het achterhuis bevinden zich enkele niet oorspronkelijke betonnen stalramen van liggend formaat en twee getoogde mestdeurtjes. De achtergevel heeft een getoogde deeldeuropening met daarboven een vierkant hooiluik. Aan weerszijden van de deeldeuropening bevinden zich een halfronde meerruits ijzeren stalramen en een getoogd staldeurtje. Rechts van de deeldeuropening is een niet oorspronkelijk ventilatierooster aangebracht. In de rechter zijgevel zijn ter plaatse van het achterhuis twee stalen en drie betonnen stalraampjes aangebracht. Daarnaast is dit geveldeel voorzien van een mestdeurtje en twee deuropeningen. Links van het midden bevindt zich een bouwspoor van een dichtgezet mestdeurtje. In het geveldeel ter hoogte van het voorhuis zijn twee vensteropeningen aangebracht. De rechteropening wordt in tweeën gedeeld door de plaatsing van een steens muurtje in het midden van het kozijn. Het linker kozijn heeft een niet oorspronkelijke invulling en is aan weerszijden voorzien van een groen geschilderd houten luik.

Interieur

De plattegrond van de boerderij is gaaf bewaard gebleven. De kenmerkende scheiding tussen het voor- en achterhuis is nog goed herkenbaar. De brandmuur is tot in de nok van de boerderij opgemetseld. Het voorhuis kenmerkt zich door een centrale middengang met kamers aan weerszijden. Het voorhuis is voorzien van een gedrukt tongewelf met opkamer. De driebeukige opzet van het achterhuis is eveneens goed bewaard gebleven. De gebintconstructie in het achterhuis is, voor zover zichtbaar, volledig intact. De telmerken van de gebinten zijn, voor zover zichtbaar, eveneens aanwezig. In het interieur bevinden zich nog meerdere oorspronkelijke elementen, waaronder een terrazzvloer, een houten schoorsteenmantel en enkele paneeldeuren in het voorhuis. Noemenswaardige interieurelementen in het achterhuis zijn de ankerbalkgebinten en de stalgedeelten met hildes in de zijbeuken. De vertrekken in het voorhuis zijn voorzien van verlaagde plafonds. Het is waarschijnlijk dat de oorspronkelijke balklagen nog aanwezig zijn.

Erfelementen

Naast de rechter zijgevel bevindt zich ter plaatse van het achterhuis een ommuurde mestplaats. Tevens staan op het erf meerdere opstallen en enkele walnotenbomen. Rondom het achterhuis zijn nog restanten van een halfverharding van grind aanwezig.

Bouwhistorische bevindingen:

De bouwsporen in de voorgevel van de boerderij vormen een opvallend element en verwijzen naar een deeldeuropening die hier ooit gezeten heeft.

Detail van de voorgevel. De rode lijnen geven de bouwsporen aan van de verdwenen deeldeuropening. Aan de hand van het gebruik van de afwijkende baksteen en het halfsteens metselverband is tevens zichtbaar dat de voorgevel is opgehoogd.

Dit kan duiden op het feit dat de boerderij in het verleden de functie heeft gehad van schuur. Aanvullend zijn hiervoor enkele aanwijzingen te vinden. Op de kadastrale minuut uit 1832 is zichtbaar dat het boerderijcomplex De Hoef bestaat uit een krukhuisboerderij, een naastgelegen schuur en een bijgebouw. Een vergelijking van deze situatie met de huidige situatie laat zien dat er sprake is van een deels ongewijzigde indeling van het erf. De krukhuisboerderij is voorzien van enkele aanbouwen, maar is op de luchtfoto nog goed herkenbaar en ook het erf is nog altijd toegankelijk via één weg. Daarnaast treffen we in het huidige voorhuis een belangrijke aanwijzing aan voor het feit dat het object in het verleden mogelijk volledig als schuur in gebruik is geweest. Op de verdieping ter plaatse van het voorhuis bevinden zich gebintstijlen die zijn afgezaagd en geplaatst op een balk op de verdiepingvloer. Hieruit is af te leiden dat de verdiepingvloer en de daaronder gelegen vertrekken in een later stadium zijn aangebracht. Dit kan ook een verklaring vormen voor de wat vreemde manier waarop de kelder toegankelijk is. Bij de herbestemming van de schuur tot boerderij zal in het voorhuis een kelder zijn aangebracht. Daarnaast is deeldeuropening in de

voorgevel vervangen door een deuropening met bovenlicht. Tevens zijn waarschijnlijk de zijgevels ter plaatse van het voorhuis meer naar binnen gezet en zijn de daken opgehoogd. Op deze wijze werd meer stahoogte gecreëerd in de vertrekken in het voorhuis. In de voorgevel van de boerderij is deze ophoging nog herkenbaar door het gebruik van een andere baksteen en het afwijkende metselverband. Doordat de hoeken van de gevels zijn gepleisterd op de plekken waar wijzigingen hebben plaatsgevonden, zijn in de zijgevels de bouwsporen beperkt zichtbaar.

De hoek van de linker zijgevel is voorzien van een gepleisterde band. Waarschijnlijk bedoeld om de bouwsporen weg te werken.

Gezien bovenstaande constatering is het aannemelijk om te veronderstellen dat de huidige boerderij oorspronkelijk als schuur bij de naastgelegen krukhuisboerderij hoorde en in de tweede helft van de 19de eeuw is aangepast en gewijzigd tot boerderij. Wellicht is in deze periode ook de achtergevel en een deel van de zijgevels opnieuw opgemetseld. De bouwnaad in de linker zijgevel vormt een aanwijzing dat hier een wijziging heeft plaatsgevonden.

Detail van de linker zijgevel. Duidelijk zichtbaar is de bouwnaad in het metselwerk.

Waardering:

Het object is gewaardeerd als beeldbepalend pand (Inventarisatiebladen Bureau Helddingen, volgnummer 124).

Blad 124:

Op dit blad staat aangegeven dat de bouwstijl redelijk is en dat er beperkte verminkingen zijn. De cultuurhistorische waarde en de monumentale waarden zijn hoog.

Het onderzoek geeft een bevestiging van de waardering van Bureau Helddingen. Gebleken is dat de boerderij dateert uit het begin van de 19de eeuw. Mogelijk is er nog een oudere kern aanwezig. Aannemelijk is dat het object in eerste instantie heeft gefunctioneerd als schuur bij de naastgelegen krukhuysboerderij De Hoef. De aanpassing van de schuur tot boerderij is van bouwhistorische en algemeen historische waarde. Ondanks meerdere 20ste eeuwse wijzigingen aan het exterieur is de boerderij van architectuurhistorische waarde.

Conclusie en aanbevelingen:

Bij de restauratie en herbestemming van het object is het van belang om de karakteristieke scheiding tussen het sobere en bedrijfsmatige achterhuis en het meer representatieve voorhuis te handhaven. Tevens is het behoud van de grote en gesloten dakvlakken van belang. Geadviseerd wordt om ten behoeve van het creëren van extra daglichttoevoer zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande openingen en bouwsporen van dichtgezette gevelopeningen. Daarnaast kan gedacht worden aan het toevoegen van een beperkt aantal dakramen in beide dakvlakken. Het handhaven van de

karacteristieke scheiding tussen het voor- en achterhuis is ook bij de herbestemming van het interieur van belang. Wezenlijk is daarbij het open karakter van het achterhuis en de centrale middengang met aan weerszijden vertrekken in het voorhuis.

Tot slot wordt geadviseerd om ook in het erfinrichtingsplan de scheiding tussen het meer bedrijfsmatige en versteende erf rondom het achterhuis en het meer representatieve en groene gedeelte rondom het voorhuis te benadrukken. Het is daarbij van belang om in het ontwerp zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestaande kwaliteiten van het erf. Het gaat daarbij onder meer om de mestplaats en de walnotenbomen. Geadviseerd wordt om ook de te handhaven bijgebouwen op het erf te betrekking in dit inrichtingsplan.

Luchtfoto's en kaartmateriaal

Ligging van het boerderijcomplex aan de Doesburgseweg in het buitengebied van Wehl (bron: GoogleMaps.nl).

Luchtfoto van het complex. De boerderij en mestplaats zijn met rood omcirkeld (bron: bing.com). Rechts hiervan bevindt zich de krukhuisboerderij.

Kadastrale minuut uit 1832 (bron: watwaswaar.nl). De boerderij is met rood omcirkeld. Rechts hiervan bevindt zich de krukhuisboerderij.

Topografische kaart van het erf uit 1906 (bron: watwaswaar.nl). De in het kader van dit rapport onderzochte boerderij is met een rode pijl aangeduid.

Historische foto's

Historische foto met links de krukhuysboerderij en rechts de voormalige schuur (collectie eigenaar).

Historische foto met zicht op de linker zijgevel (collectie eigenaar).

Foto's exterieur

Voorgevel.

Linker zijgevel.

Linker zijgevel ter plaatse van het achterhuis.

Achtergevel en deel van de linker zijgevel.

Rechter zijgevel ter plaatse van het achterhuis.

Rechter zijgevel ter plaatse van het voorhuis.

De mestplaats bevindt zich voor de rechter zijgevel van de boerderij.

Foto's interieur

Blik in het achterhuis van de boerderij.

De gebintconstructie in het achterhuis staat tegen de brandmuur.

De toegang tot de kelder in het voorhuis.

De brandmuur is tot in de nok opgemetseld.

Het schoorsteenkanaal in het voorhuis.

De afgezaagde gebintstijl boven het voorhuis.

Stedenbouwkundige en architectonische onderbouwing herbestemming boerderij De Hoef

---

Opdrachtgevers: Mevr. C. Diesveld en dhr. R. Nieuwenhuis
Blokhuislaan 198 7006 EZ Doetinchem
Project: Het herbestemmen, restaureren en verbouwen van een monumentale boerderij
aan de Doesburgseweg 34 te Wehl
Datum: 19 februari 2014
Opgesteld door: ir. R.R. ter Haar, architect BNA

Uit de bouwhistorische verkenning “boerderij De Hoef” van het Gelders Genootschap blijkt boerderij De Hoef en het omliggende erf een rijke cultuurhistorische achtergrond te hebben. Het initiatief van de fam. Diesveld – Nieuwenhuis om dit erfgoed in oude luister te herstellen levert derhalve een waardevolle bijdrage aan het behoud van dit bijzondere landschap, aan de Doesburgseweg te Wehl.

De intentie is om de boerderij te restaureren en te renoveren met “respect” voor het gebouw. In het ontwerp wordt de 3-beukige opzet van de boerderij gewaarborgd; direct achter de deeldeuren wordt een gedeelte van de oorspronkelijke “deel” gehandhaafd in oude stijl. Hierin zal de oorspronkelijke 3-beukige opzet en het grupstal-principe tot zijn recht komen. De elementen zoals de waterpomp, de voerbak, de reppels, worden gerestaureerd en als museale elementen opgenomen in het plan. In de plattegronden wordt van de 3-beukige opzet creatief gebruik gemaakt.

De boerderij wordt gedragen door een indrukwekkend bintwerk. In het nieuwe plan wordt het bintwerk gerestaureerd en krijgt een beeldbepalende rol. De sporen van de kap zullen zoveel mogelijk gehandhaafd worden; de oorspronkelijke kapconstructie zal zoveel mogelijk worden gerespecteerd.

De strikte scheiding tussen het oorspronkelijke voor- en achterhuis blijft gehandhaafd. Het wonen zal plaatsvinden in het voormalige achterhuis; het voorhuis wordt in latere fase verbouwd tot ondersteunende gebruiksfuncties.

In het gevelmetselwerk zijn sporen te zien van vroegere openingen en aanpassingen. Aan de hand van deze sporen en oude foto's uit het familiearchief van de familie Diesveld worden de gevels gerestaureerd.

In het verleden is ten behoeve van de voormalige bijkeuken de kap gedeeltelijk opgelicht. In het nieuwe plan wordt deze aanpassing weer hersteld.

In de voorgevel wordt aan de linkerzijde het schuine metselwerk afgewerkt met zogenaamd vlechtwerk. Aan de rechterzijde is dit vlechtwerk verdwenen; tijdens de restauratie wordt dit vlechtwerk weer hersteld. De gevels van de boerderij worden opnieuw ingevoegd. De bestaande kozijnen worden vervangen; in het voorhuis worden de schuiframen en de vensters hersteld. In het achterhuis worden de oorspronkelijke stalramen en dergelijke op de correcte positie geplaatst. De kozijnen ter plaatse van de grupstaldeuren / hooiluk worden achter het buitenblad geplaatst op het “open-stal-deur-beeld” te suggereren. De deuren / luik worden als openstaande delen tegen de gevels vormgegeven.

De bovenste gedeelte van de kap heeft van oorsprong een rieten kap. Op dit moment is deze kap afgedekt met golfplaten. Het oorspronkelijke beeld wordt hersteld: een kap gedekt met holle dakpannen, het bovenste gedeelte wordt gedekt met natuurriet. In de westzijde van de kap wordt een lichtstraat aangebracht, uitgevoerd in antraciet aluminium met glas. De boerderij wordt herbestemd tot woonhuis en dit brengt wensen en eisen met zich mee wat licht betreft. Het middengedeelte van de boerderij is met bestaande openingen niet te bereiken voor het licht, dus een ingreep in de kap is noodzakelijk. De ingreep is besproken met het Gelders Genootschap en is positief ontvangen.

Het gaat te ver om in deze beknopte onderbouwing in detail te beschrijven hoe het plan wordt vormgegeven. De intentie van de opdrachtgever is om het gebouw zoveel mogelijk te herstellen, restaureren, renoveren en te verbouwen op traditionele wijze. Om dit doel te bewerkstelligen laat de opdrachtgever zich begeleiden door deskundige adviseurs, hetgeen van goed opdrachtgeverschap getuigt.

Naam van de berekening: Nog niet bekend

Gemaakt op: 2-03-2014 13:07:02

Rekentijd: 0:00:05

Naam van het bedrijf: Diesv Doesburgseweg40

Berekende ruwheid: 0,14 m

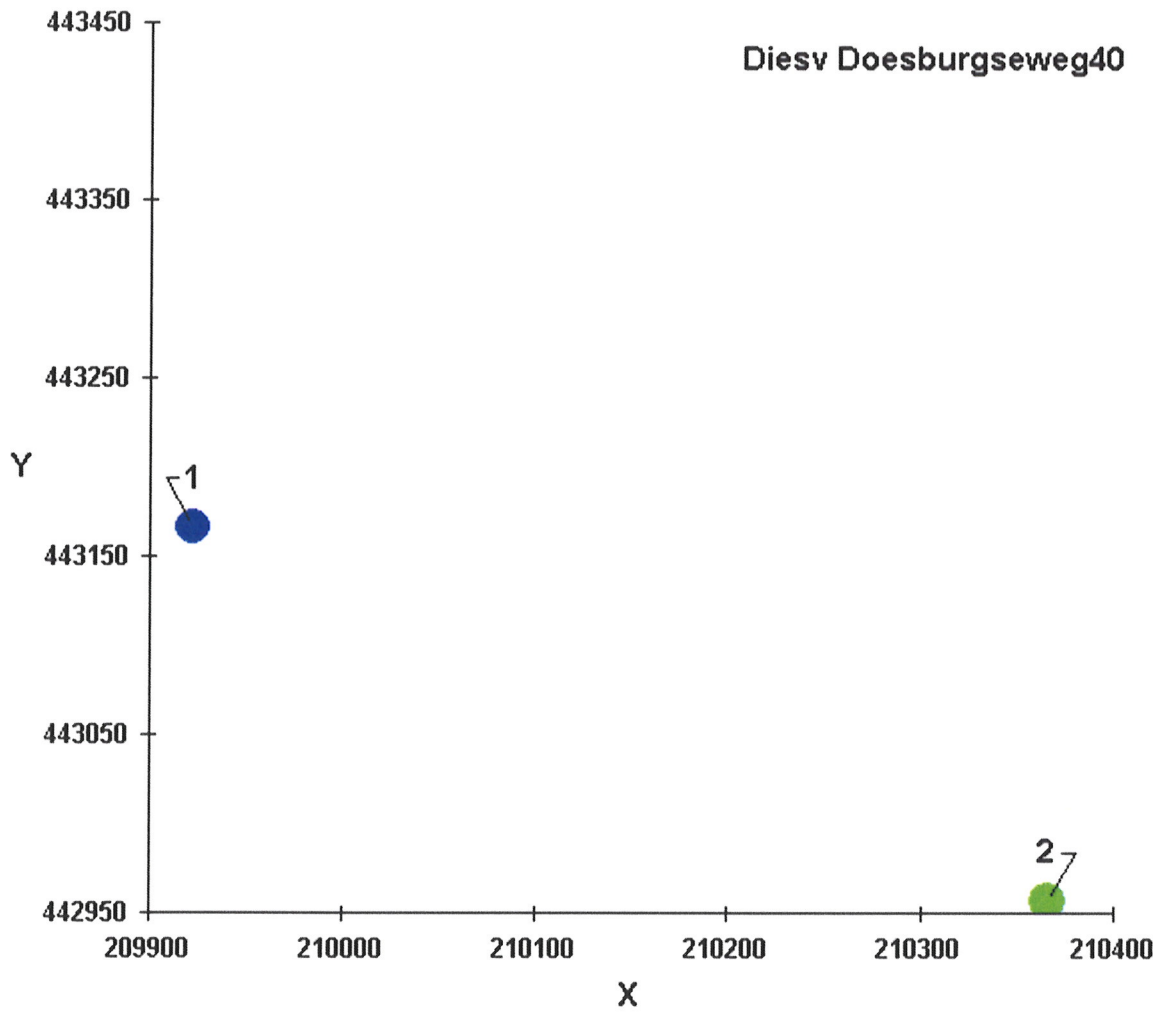
Meteo station: Eindhoven

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Doesburgseweg 40	209 922	443 166	1,5	5,0	0,50	4,00	27 973

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Doesburgseweg bij 34	210 366	442 956	14,0	1,9

Naam van de berekening: Nog niet bekend

Gemaakt op: 2-03-2014 13:09:07

Rekentijd: 0:00:03

Naam van het bedrijf: Diesv Grindstraat11

Berekende ruwheid: 0,11 m

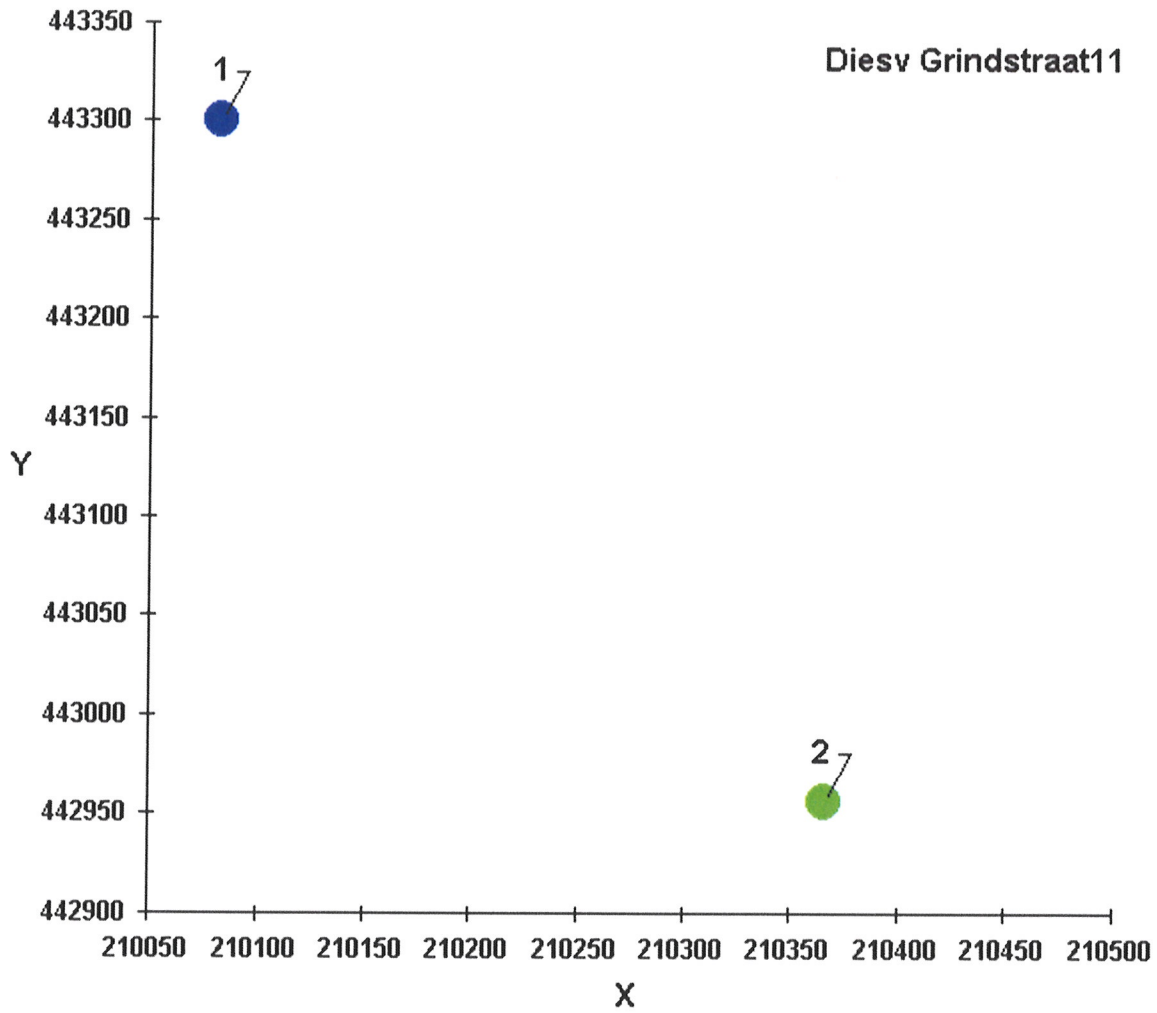
Meteo station: Eindhoven

Brongegevens :

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag
1	Grindstraat 11	210 082	443 300	1,5	5,0	0,50	4,00	39 755

Geur gevoelige locaties :

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Doesburgseweg bij 34	210 366	442 956	14,0	3,1

Naam van de berekening: Nog niet bekend

Gemaakt op: 2-03-2014 13:10:57

Rekentijd: 0:00:03

Naam van het bedrijf: Diesv Heyendaalseweg3

Berekende ruwheid: 0,15 m

Meteo station: Eindhoven

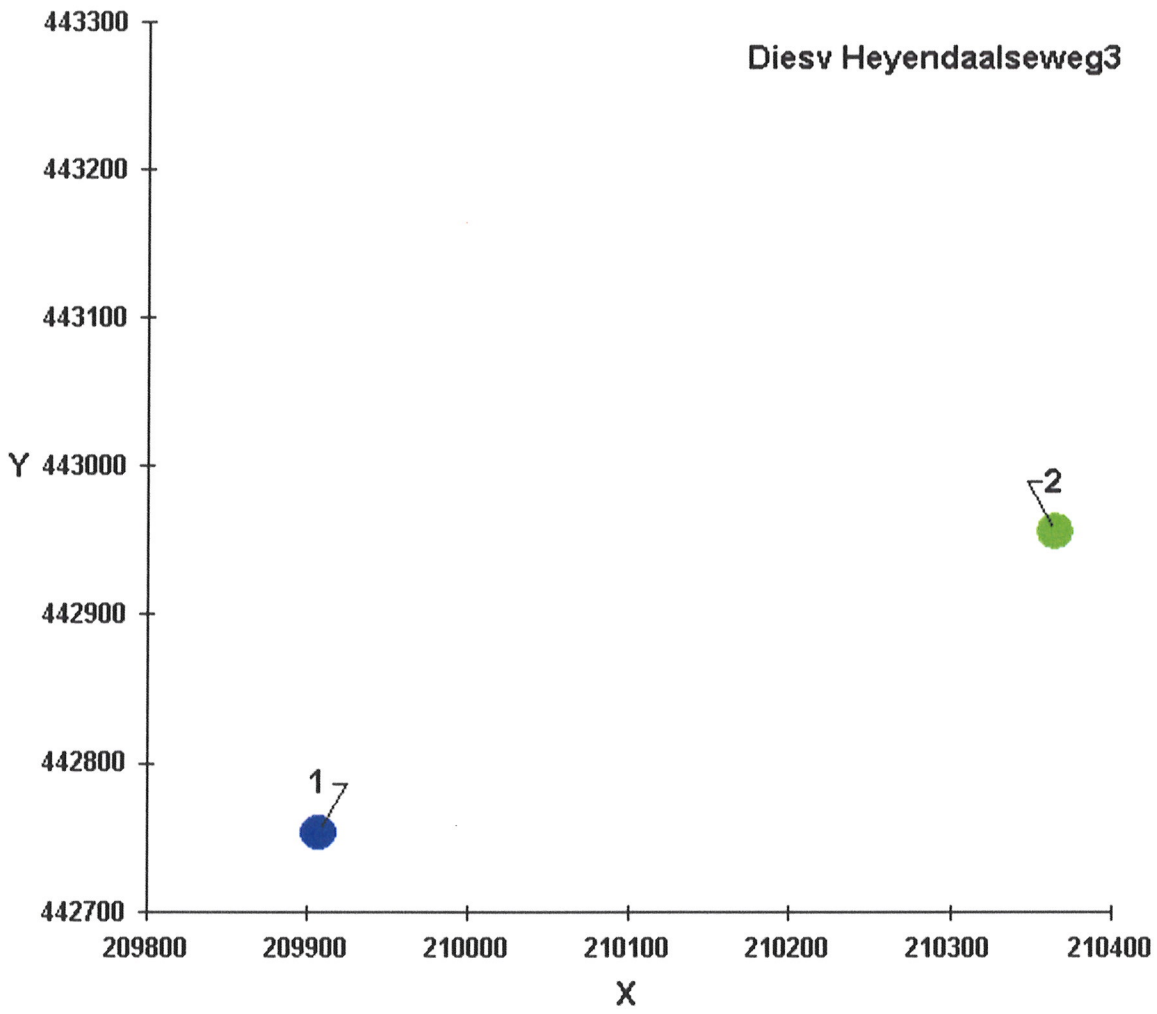
Brongegevens :

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Heyendaalseweg 3	209 907	442 753	1,5	5,0	0,50	4,00	75 720

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Doesburgseweg bij 34	210 366	442 956	14,0	5,5

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en
pré-toets natuurbeschermingswet
Doesburgseweg 34 Wehl

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet
Doesburgseweg 34 Wehl

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Van Westreenen
Contactpersoon: G. Navis

Projectnummer en versie: 325, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 5 augustus 2013
Ligging projectgebied: Doesburgseweg 34 Wehl	Amersfoortcoördinaten: X210.354 Y442.922	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Samenvatting

Er zijn concrete plannen om een woonfunctie toe te kennen aan een voormalige boerderij op het adres Doesburgseweg 34 in Wehl, gemeente Doetinchem. Tevens wordt een oude varkensstal en een deel van een kapschuur gesloopt. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde planten en dieren. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermd leefgebied van soorten in de omgeving negatief beïnvloed

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur.

Het onderzoeksgebied is eenmaal onderzocht op 31 juli 2013 om vast te stellen of er beschermde planten en dieren aanwezig zijn in het onderzoeksgebied en of er beschermde nesten, hollen of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door de Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Uitgezonderd bezette vogelnesten, zijn er geen beschermde flora- en/of faunawaarden in het onderzoeksgebied aanwezig. De gebouwen worden als ongeschikt beoordeeld als verblijfplaats voor vleermuizen. De functie van het erf als foerageergebied of als vliegroute voor vleermuizen is niet onderzocht. Deze eventuele functie van het erf in het functionele leefgebied van deze soorten wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed.

Het is aannemelijk dat er ieder broedseizoen vogels broeden in de te slopen gebouwen en mogelijk ook in de oude boerderij. Uitgezonderd de nest- en rustplaats van de Steenuil, broeden er vogels in de gebouwen waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of nestplaat. Bezette vogelnesten zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Gelet op de voorgenomen activiteit is er geen sprake van een in de Ff-wet genoemd wettelijk belang. Vanwege het ontbreken van een wettelijk belang kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren van bezette nesten, het verwonden en/of doden van vogels. Werkzaamheden die leiden tot overtreding van de Ff-wet dienen uitgevoerd te worden buiten de broedtijd. De beste periode om dergelijke werkzaamheden uit te voeren is september-maart.

Het onderzoeksgebied behoort tot het vaste leefgebied van de Steenuil. Door de sloop van de stal gaat een broedplaats van deze soort verloren. Indien tijdig minimaal twee geschikte nestkasten op een geschikte locatie geplaatst worden, wordt het functionele leefgebied van de Steenuil niet negatief beïnvloed door de voorgenomen activiteit. De stal met de verblijfplaats dient buiten de voortplantingstijd gesloopt te worden.

Het is aannemelijk dat er incidenteel soorten in het onderzoeksgebied voorkomen die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. In het onderzoeksgebied komen geen vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten voor. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing ex. Art. 75c van de Ff-wet voor verstoren, beschadigen en/of doden van dieren. Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde leefgebieden in de omgeving van het onderzoeksgebied. Om te voldoen aan de algemene zorgplicht hoeft geen ecologisch werkprotocol opgesteld te worden.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de invloedssfeer van een beschermd natuurgebied of de EHS. Er hoeft geen ontheffing van de ruimtelijke verordening aangevraagd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

De Flora- en faunawet en beschermde natuurgebieden vormen geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden en er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om een woonfunctie toe te kennen aan een voormalige boerderij op het adres Doesburgseweg 34 in Wehl, gemeente Doetinchem. Tevens wordt een oude varkensstal en een deel van een kapschuur gesloopt. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde planten en dieren. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermd leefgebied van soorten in de omgeving negatief beïnvloed

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur.

Het onderzoeksgebied is eenmaal onderzocht op 31 juli 2013 om vast te stellen of er beschermde planten en dieren aanwezig zijn in het onderzoeksgebied en of er beschermde nesten, holen of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 situering

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de Doesburgseweg 34 in Wehl. Het ligt in het buitengebied van Wehl. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied weergegeven. Het onderzoeksgebied wordt met de gele cirkel aangeduid.

Situering van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele contour aangeduid.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit een deel van een bestaand erf. In het gebied staat een oude boerderij en enkele bijgebouwen. Aan de oostzijde grenst het aan een ander (voormalig) agrarisch erf. Aan de andere zijden grenst het aan agrarische cultuurgronden; tijdens het onderzoek in gebruik als grasland t.b.v. de melkveehouderij.

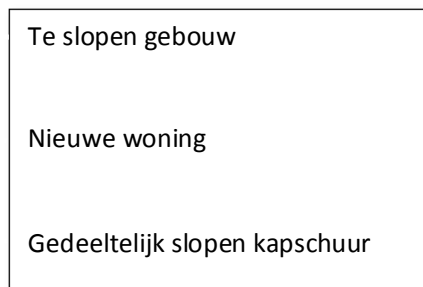
Detailopname van het onderzoeksgebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van een oude varkensstal en het gedeeltelijk slopen van een kapschuur. De bestaande oude boerderij krijgt een woonbestemming en zal verbouwd gaan worden tot woning. Op onderstaande afbeelding wordt de nieuwe woning en de te slopen gebouwen weergegeven.

De volgende activiteiten worden onderscheiden:

- Slopen stal en deel van bestaande kapschuur;
- Verbouwen bestaande oude boerderij;
- Aanleggen erfbeplanting;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door sloop- en graafwerkzaamheden;
- Beïnvloeding van het waterpeil door tijdelijk peilbeheer (bronbemaling);

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk en/of permanent effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of bezette vogelnesten in de omgeving van het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

Er wordt een woning toegevoegd aan een bestaand cluster van twee erven. Enkele agrarische bijgebouwen worden gesloopt. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is beperkt. Deze richt zich op het plangebied en niet op de omgeving.

4. Toelichting Flora en faunawet

4.1 Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

4.2 Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode

moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

5. Gebiedsbescherming

Er is sprake van het slopen van voormalige agrarische bebouwing en het toevoegen van een wooneenheid op een bestaand erf.

5.1 Natura 2000

Het onderzoeksgebied behoort niet tot een Natura 2000 gebied. Er bevinden zich geen Natura 2000 gebieden in een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied (MIN. EL&I, 2013). De veiligstelling van Natura 2000 gebieden vindt plaats via de natuurbeschermingswet. De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor de bescherming van de N2000 gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

5.2 Beschermde natuurmonumenten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot een Beschermde Natuurmonument (MIN. EL&I, 2013). Er bevinden zich geen Beschermde natuurmonumenten in een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied (MIN. EL&I, 2013). De veiligstelling van Beschermde natuurmonumenten vindt plaats via de natuurbeschermingswet. De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

5.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het onderzoeksgebied behoort niet tot de Ecologische Hoofdstructuur (MIN. EL&I, 2013). Het onderzoeksgebied ligt niet in de invloedssfeer van de EHS. De veiligstelling van de EHS wordt geregeld via de omgevingsverordening Overijssel. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de omgevingsverordening Overijssel aangevraagd te worden.

5.4 Wetlands (2005)

Er ligt geen Wetland in een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

5.5 Waardevol landschap-Nationaal landschap

Het onderzoeksgebied behoort niet tot Nationaal- of waardevol landschap (BRON: PROV. GELDERLAND). De veiligstelling van nationale landschappen wordt geregeld middels de Omgevingsverordening Gelderland. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de omgevingsverordening Overijssel aangevraagd te worden

5.6 Conclusies

Het onderzoeksgebied behoort niet tot de EHS, waardevol landschap of een beschermd natuurgebied. Het ligt dusdanig ver van beschermde natuurgebieden dat de activiteit geen nadelig effect heeft op de duurzame instandhouding van de natuurgebieden of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er is geen nader onderzoek vereist en er hoeft geen ontheffing of vergunning aangevraagd te worden.

6. Soortenbescherming; het onderzoek

6.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 31 juli 2013 eenmalig onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder goede weersomstandigheden (bewolkt, droog, temperatuur 22 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 31 juli 2013, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Zoogdieren van Gelderland (VZZ 2013);

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten, evenals een beoordeling van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van soorten waarvan nesten, nestplaatsen en het functionele leefgebied jaar rond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en hollen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke hollen worden visueel geïnspecteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar libellen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vaatplanten;
- Vissen en kreeftachtige;
- Reptielen;

Het is niet onwaarschijnlijk om soorten uit de volgende soortgroepen aan te treffen:

- Vogels;
- Amfibieën (gewone pad, bruine kikker);
- Vleermuizen (gebouw bewonende soorten);
- Grondgebonden zoogdieren (algemeen voorkomende soorten)

6.3 Resultaten

Planten

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor bijzondere planten.

Broedvogels

Er broeden mogelijk vogels in de gebouwen in het onderzoeksgebied. De te slopen schuur vormt zeer waarschijnlijk een vaste nest- en rustplaats voor Steenuilen. Tijdens het veldbezoek zijn twee vlieg vlugge jongen op de schuur waargenomen. Vermoedelijk nestelen de uilen in de holle ruimte tussen golfplaat en hardschuimen dakisolatie. Dit is een veel voorkomende broedplaats in de Achterhoek (Stone, 2013).

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen sporen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats duiden. De bebouwing lijkt ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De oude boerderij heeft geen dak- en wandisolatie en geen houten (top)gevelbetimmering.

Grondgebonden zoogdieren

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten waargenomen. Het is niet uitgesloten dat algemene soorten als egel, konijn of Steenmarter incidenteel in het onderzoeksgebied voorkomen, maar het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het functionele leefgebied van deze soorten.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikt habitat voor reptielen. Het is niet uitgesloten dat meer algemene soorten als bruine kikker en gewone pad in het onderzoeksgebied voorkomen. In het onderzoeksgebied zijn geen voortplantingslocaties van amfibieën aanwezig.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtige

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Het onderzoeksgebied ligt in het normale verspreidingsgebied voor soorten als kleine- en grote modderkruiper. De sloten in het onderzoeksgebied vormen een ongeschikt habitat voor deze soorten.

6.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaarrond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet,

mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door de Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6.5 Samenvatting wettelijke consequenties

Flora

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Er nestelen mogelijk ieder broedseizoen vogels in de gebouwen in het onderzoeksgebied en mogelijk in het bijgebouw. Uitgezonderd de Steenuil, zijn dit soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten, de nestplaats of het functionele leefgebied. Bezette nesten en jonge vogels zijn volgens de Ff-wet beschermd. Vanwege het ontbreken van een wettelijk belang voor de uitvoering van de voorgenomen activiteit, is het niet mogelijk om ontheffing te krijgen voor het opzettelijk verstoren van bezette nesten, het verwonden of doden van jonge vogels. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren, verwonden of doden van bezette nesten en/of jonge vogels dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden. De beste periode om dergelijk werkzaamheden uit te voeren is september-maart.

Het functionele leefgebied van de Steenuil is jaar rond beschermd. Vaste rust- en broedplaatsen, alsmede foerageergebied behoren tot het functionele leefgebied van deze uil. Indien er tijdig voldoende geschikte vervangende nestgelegenheid aangeboden wordt, blijft het erf een geschikt leefgebied voor Steenuilen. Vervangende nestgelegenheid kan aangeboden worden in de vorm van minimaal twee Steenuilenkasten. Voor de acceptatie van de kasten is het van belang dat de kasten op een geschikte plaats opgehangen worden. Geadviseerd wordt om het plaatsen uit te besteden aan een Steenuilendeskundige. Dat kan een professioneel bedrijf zijn of een lokale Steenuilen- of vogelwerkgroep. De kasten moeten minimaal drie maanden voor sloop van de rust- en nestplaats opgehangen worden. De nestplaats (stal) mag niet gesloopt worden in de periode maart-augustus i.v.m. een mogelijk bezet nest. Voor het slopen van de stal hoeft geen ontheffing ex. Art. 75c van de Ff-wet aangevraagd te worden.

voorbeeld van een Steenuilenkast welke op een tak is geplaatst. Hierdoor vallen de jonge uilen niet op de grond, maar kunnen ze in en uit de kast kruipen alvorens ze uitvliegen.

Zoogdieren; vleermuizen

Om de voorgenomen ingreep te toetsen op het effect op het leefgebied van vleermuizen, dan moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied kan hebben voor vleermuizen. Dit kan als vaste rust-/verblijfplaats of als vast leefgebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

In het plangebied zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van een solitaire verblijfplaats (zomer-, paarverblijf) van een vleermuis, zoals een gewone dwergvleermuis, kan op basis van het uitgevoerde onderzoek (visuele inspectie) niet volledig uitgesloten worden. Mogelijke verblijfplaatsen kunnen aanwezig zijn achter vensterluiken.

Er zijn in het onderzoeksgebied zeer waarschijnlijk geen (grote) zomer-, winter- of kraamverblijfplaatsen aanwezig. Vanwege de aard en omvang van de bebouwing lijkt een visuele inspectie geschikt om de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen vast te kunnen stellen. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht om het effect van de voorgenomen activiteit op dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen te kunnen beoordelen. Eventuele verblijfplaatsen achter vensterluiken worden door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed. Nader onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Gelet op de huidige karakteristieken van het onderzoeksgebied, dan is het aannemelijk dat het onderzoeksgebied een beperkte betekenis heeft als foerageergebied voor vleermuizen. De loofhoutbeplanting op het erf vormt een geschikt foerageergebied voor sommige soorten vleermuizen, maar deze zijn vanwege de omvang van beperkte betekenis. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit verandert de geschiktheid van het erf als foerageergebied niet. Nader onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het onderzoeksgebied ligt niet in een lijnvormig landschapselement zoals een houtsingel, laanbeplanting of watergang. Gelet op de hoeveelheid kunstlicht die nu reeds uitstraalt van omringende bedrijven, wordt geen negatief effect verwacht van de nieuw te plaatsen kunstlicht in het onderzoeksgebied op vliegroutes in de directe omgeving van het gebied.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Het onderzoeksgebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van zoogdiersoorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet, maar vaste rust- of verblijfplaatsen ontbreken. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet vereist. De mogelijk in het plangebied aanwezige soorten zijn erg mobiel. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteit leidt niet tot het doden of verwonden van deze soorten. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen nader maatregelen getroffen te worden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en Reptielen

In het onderzoeksgebied komen mogelijk soorten amfibieën voor die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikt habitat voor reptielen. Voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteit is geen ontheffing van de Ff-wet nodig. Amfibieën komen vermoedelijk in zeer

lage dichtheden voor in het onderzoeksgebied. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen nadere maatregelen genomen te worden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde dagvlinders in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Er zijn geen beschermde libellen in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde libellensoorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde kevers en mieren in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtige

Er zijn geen beschermde vissen en kreeftachtige in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Zoogdieren; grondgebonden	Mogelijk soorten van tabel 1 van de Ff-wet.	Niet van toepassing	Geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Verschillende soorten	Art. 9, 12	Gebouwen slopen en beplanting rooien buiten broedtijd.
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Steenuil	9,11,12	Vervangende nestgelegenheid tijdig aanbrengen; stal slopen buiten voortplantingstijd.
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	onbekend	Niet van toepassing	
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	onbekend	Niet van toepassing	Eventuele verblijfplaatsen worden door voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	

Amfibieën	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten Mogelijk enkele soorten van tabel 1. (gewone pad, bruine kikker)	Niet van toepassing	
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Dagvlinders	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Libellen	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Overige ongewervelden	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd onder prima weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

7. Conclusies en advies

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door de Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Uitgezonderd bezette vogelnesten, zijn er geen beschermde flora- en/of faunawaarden in het onderzoeksgebied aanwezig. De gebouwen worden als ongeschikt beoordeeld als verblijfplaats voor vleermuizen. De functie van het erf als foerageergebied of als vliegroute voor vleermuizen is niet onderzocht. Deze eventuele functie van het erf in het functionele leefgebied van deze soorten wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed.

Het is aannemelijk dat er ieder broedseizoen vogels broeden in de te slopen gebouwen en mogelijk ook in de oude boerderij. Uitgezonderd de nest- en rustplaats van de Steenuil, broeden er vogels in de gebouwen waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of nestplaat. Bezette vogelnesten zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Gelet op de voorgenomen activiteit is er geen sprake van een in de Ff-wet genoemd wettelijk belang. Vanwege het ontbreken van een wettelijk belang kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren van bezette nesten, het verwonden en/of doden van vogels. Werkzaamheden die leiden tot overtreding van de Ff-wet dienen uitgevoerd te worden buiten de broedtijd. De beste periode om dergelijke werkzaamheden uit te voeren is september-maart. Het onderzoeksgebied behoort tot het vaste leefgebied van de Steenuil. Door de sloop van de stal gaat een broedplaats van deze soort verloren. Indien tijdig minimaal twee geschikte nestkasten op een geschikte locatie geplaatst worden, wordt het functionele leefgebied van de Steenuil niet negatief beïnvloed door de voorgenomen activiteit. De stal met de verblijfplaats dient buiten de voortplantingstijd gesloopt te worden.

Het is aannemelijk dat er incidenteel soorten in het onderzoeksgebied voorkomen die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. In het onderzoeksgebied komen geen vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten voor. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing ex. Art. 75c van de Ff-wet voor verstoren, beschadigen en/of doden van dieren. Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde leefgebieden in de omgeving van het onderzoeksgebied. Om te voldoen aan de algemene zorgplicht hoeft geen ecologisch werkprotocol opgesteld te worden. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden en er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de invloedssfeer van een beschermd natuurgebied of de EHS. Er hoeft geen ontheffing van de ruimtelijke verordening aangevraagd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

- Bijlagen:
 Bijlage 1. De natuurkalender
 Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet
 Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2: Toelichting AMvB

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor Artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van Artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB Artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

<p><u>Zoogdieren</u> aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europaeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europaeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> mol <i>Talpa europea</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i></p>	<p><u>Mieren</u> behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polyctena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i></p> <p><u>Slakken</u> wijngaardslak <i>Helix pomatia</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculooides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i></p>
---	--

Tabel 3. Tabel 1 van de Ff-wet (Algemene soorten)

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- & faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 2.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

<p><u>Zoogdieren</u> Damhert <i>Dama dama</i> Edelhert <i>Cervus elaphus</i> Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> Grijsje zeehond <i>Halichoerus grypus</i> Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> Steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i></p> <p><u>Dagvlinders</u> Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i></p> <p><u>Vissen</u> Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i> Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> Meerval <i>Silurus glanis</i> Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> Aapjesorchis <i>Orchis simia</i> Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> Bijenorchis <i>Ophrys apifera</i> Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> Daslook <i>Allium ursinum</i> Dennenorchis <i>Goodyera repens</i> Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> Franjegentiaan <i>Gentianella ciliata</i> Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> Gele helmblom <i>Pseudofumaria lutea</i> Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> Groensteel <i>Asplenium viride</i> Grote keverorchis <i>Listera ovata</i> Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> Harlekijn <i>Orchis morio</i> Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> Honingorchis <i>Herminium monorchis</i> Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedaauw <i>Drosera intermedia</i> klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i></p>	<p>kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedaauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuta sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> ronde zonnedaauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruig klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenanjer <i>Dianthus deltoides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gage <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerklokje <i>Leucjum aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i></p> <p><u>Kevers</u> vliegend hert <i>Lucanus cervus</i></p> <p><u>Kreeftachtige</u> rivierkreeft <i>Astacus astacus</i></p>
--	---

Tabel

4. Tabel 2 van de Ff-wet.

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora & faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor Artikel 10 van de flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

---

¹ - onderzoek en onderwijs
- re-populatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

Bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

das *Meles meles*
boomarter *Martes martes*
eikelmuis *Eliomys quercinus*
gewone zeehond *Phoca vitulina*
veldspitsmuis *Crocidura leucodon*
waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

adder *Vipera berus*
hazelworm *Anguis fragilis*
ringslang *Natrix natrix*
vinpootsalamander *Triturus helveticus*
vuursalamander *Salamandra salamandra*

Vissen

beekprik *Lampetra planeri*
bittervoorn *Rhodeus cericeus*
elrits *Phoxinus phoxinus*
gestippelde alver *Alburnoides bipunctatus*
grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*
rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

bruin dikkopje *Erynnis tages*
dwergblauwtje *Cupido minimus*
dwergdikkopje *Thymelicus acteon*
groot geaderd witje *Aporia crataegi*
grote ijsvogelvlinder *Limenitis populi*
heideblauwtje *Plebejus argus*
iepepage *Strymonidia w-album*
kalkgraslanddikkopje *Spialia sertorius*
keizersmantel *Argynnis paphia*
klaverblauwtje *Cyaniris semitargus*
purperstreepparelmoervlinder *Brenthis ino*
rode vuurvlinder *Palaeochrysophanus hippothoe*
rouwmantel *Nymphalis antiopa*
tweekleurig hooibeestje *Coenonympha arcania*
veenbesparelmoervlinder *Bolaria aquilonais*
veenhooibeestje *Coenonympha tullia*
veldparelmoervlinder *Melitaea cinxia*
woudparelmoervlinder *Melitaea diamina*
zilvervlek *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

groot zee gras *Zostera marina*

Bijlage IV HR

Zoogdieren

baardvleermuis *Myotis mystacinus*
bechstein's vleermuis *Myotis bechsteinii*
bever *Castor fiber*
bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
brandt's vleermuis *Myotis brandtii*
bruinvis *Phocoena phocoena*
euraziatische lynx *Lynx lynx*
franjestaat *Myotis nattereri*
gewone dolfijn *Delphinus delphis*
gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
grijze grootoorvleermuis *Plecotus austriacus*
grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
hamster *Cricetus cricetus*

hazelmuis *Muscardinus avellanarius*
ingekorven vleermuis *Myotis emarginatus*
kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*
laatvlieger *Eptesicus serotinus*
meervleermuis *Myotis dasycneme*
mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
otter *Lutra lutra*
rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
tuimelaar *Tursiops truncatus*
tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
vale vleermuis *Myotis myotis*
watervleermuis *Myotis daubentonii*
wilde kat *Felis silvestris*
witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

boomkikker *Hyla arborea*
geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
gladde slang *Coronella austriacus*
heikikker *Rana arvalis*
kamsalamander *Triturus cristatus*
knoflookpad *Pelobates fuscus*
muurhagedis *Podarcis muralis*
poelkikker *Rana lessonae*
rugstreep pad *Bufo calamita*
vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*
grote vuurvlinder *Lycaena dispar*
pimpernelblauwtje *Maculinea telegonus*
tijmblauwtje *Maculinea arion*
zilverstreephooibeestje *Coenonympha hero*

Libellen

bronslibel *Oxygastra curtisii*
gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
groene glazenmaker *Aeshna viridis*
noordse winterjuffer *Sympetma paedisca*
oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
rivierrombout *Stylurus flavipes*
sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

houting *Conegonus oxyrrhynchus*
steur *Acipenser sturio*

Vaatplanten

drijvende waterweegbree *Luronium natans*
groenknolorchis *Liparis loeselii*
kruipend moerasscherm *Apium repens*
zomerschroeforchis *Spiranthes aestivalis*

Kevers

brede geelrandwaterroofkever *Dytiscus latissimus*
gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus*
heldenbok *Cerambyx cerdo*
juchtleerkever *Osmoderma eremita*

Tweekleppigen

bataafse stroommossel *Unio crassus*

Tabel 5. Tabel 3 van de Ff-wet : Soorten bijlage IV HR (+ Platte schijfhoren) / bijlage 1 AMvB (zie volgende bladzijde)

Bijlage 3. Fotobijlage

Impressie van het onderzoeksgebied ;

